

Nr 11

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motion angående beskattningen av totalisatorvinster.

(1:a avd.)

I motionen II: 826 av herrar *Werner* och *Fridolfsson* i Stockholm har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära sådan ändring av beskattningen av totalisatorspel att därvid utfallande vinst — utöver nuvarande beskattning — beskattas såsom lotterivinst med 30 procent av vinstbeloppet.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt 1 § lotteriförordningen (SFS 1939: 207) får lotteri om penningar eller penningars värde ej utan tillstånd av Kungl. Maj:t anordnas för allmänheten i andra fall eller i annan ordning än som stadgas i förordningen. Som lotteri anses varje företag, däri efter lottning, gissning, vadhållning eller jämförligt av slumpen helt eller delvis beroende anordning kan av en eller flera deltagare erhållas vinst till högre värde än det som erhålles av envar deltagare.

I förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster (SFS 1928: 376) stadgas bl. a. att skatt som där avses icke skall utgå på vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar.

I fråga om totalisatorvadhållning vid hästtävlingar gäller de särskilda bestämmelser som lantbruksstyrelsen med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande meddelat i ett särskilt vadhållningsreglemente (SFS 1965: 932). Reglementet innehåller detaljerade regler för de olika formerna för vadhållning. I fråga om vinstberäkningen gäller som huvudregel att totalsumman av de för en löpning gjorda insatserna, minskad med av Kungl. Maj:t fastställt avdrag, utgör insatsernas nettosumma och fördelas i hela kronor mellan vinnande vadhållare. De vid beräkningen eventuellt uppstående bråkdelarna tillfaller anordnaren.

Anledningen till att totalisatorvinsterna undantagits från lotterivinstbeskattningen är att Kungl. Maj:t i samband med medgivande av tillstånd till totalisatorverksamheten utfärdat föreskrifter rörande dispositionen av inflytande totalisatormedel, innebärande att viss del skall inlevereras till statsverket. Den statliga andelen har växlat och är varierande för de olika

spelformerna. Även vissa skillnader mellan travtävlingar och galopptävlingar förekommer. Från och med den 1 juli 1960 genomfördes med riksdagens godkännande (BeU 1960: 60) en väsentlig höjning av vinstavdraget innebärande bl. a. att avdraget för V-5-spel höjdes med 15 procentenheter vid galopptävlingar och med 10 procentenheter vid travtävlingar till 35 procent. Förslaget om höjning tillstyrktes av den då pågående totalisatorutredningen. Utredningens betänkande Totalisatorverksamheten (SOU 1961: 1) föranledde ändrade bestämmelser gällande fr. o m. den 1 maj 1961. Till grund för dessa regler torde närmast ligga ett särskilt yttrande av experten i utredningen, herr Ytterborn, vilken motsatte sig den kraftiga skärpning av progressionen till statens förmån som utredningen föreslog. De skiljaktiga meningarna avsåg inte vinstavdragets storlek utan hur stor del därav som de anordnande sällskapen skulle få disponera för verksamheten.

Den skärpta beskattningen av V-5-spelet medförde en väsentligt minskad omsättning för denna spelform, vilket framgår av följande uppställning, där beloppen avser miljoner kronor.

	Trav		Galopp	
	omsättning	därav V-5	omsättning	därav V-5
1960	299,6	103,6	27,2	8,9
1961	313,8	65,3	27,0	6,7
1962	357,6	70,0	32,3	7,2
1963	414,6	79,8	35,2	8,5
1964	449,8	85,2	38,5	9,2
1965	489,5	94,5	40,8	8,9
1966	523,2	103,6	37,8	8,4
1967	598,9	121,9	38,6	9,4

Totalisatormedel beräknas i finansplanen inflyta med 97 mkr under budgetåret 1968/69. Statens andel av omsättningen utgör ca 15 %, varför omsättningen kan uppskattas till ca 640 mkr.

Totalisatorspel bedrivs vid 3 galopp- och 31 travbanor. Hela omsättningen på galopp och 65 % av omsättningen på trav är att hänföra till Stockholm, Göteborg och Malmö. I fråga om V-5-spelet kan nämnas att den helt övervägande delen av spelet äger rum i anslutning till tävlingarna och att således inbetalningarna till ombud utanför totalisatorn utgör en förhållandevis ringa del av omsättningen.

Vid behandlingen av ett likartat motionsyrkande vid 1967 års riksdag anförde bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 21 bl. a. följande.

Vid tidigare riksdagsbehandling av frågor rörande statens andel av totalisatormedlen har ofta framhållits hästsportens betydelse för hästaveln liksom ridsportens militära och allmänna värde. Utskottet anser för sin del

att det inte längre finns samma skäl att särskilt framhålla sådana argument utan att man numera i lika hög grad kan betrakta trav- och galoppsportens bevarande som önskvärt med hänsyn till att denna verksamhet uppenbarligen bereder åtskilliga människor rekreation, spänning och förströelse. Det skall i sammanhanget inte fördöljas att hästkapplöpningarnas attraktionskraft till inte ringa del beror på de olika formerna av totalisatorspel. Utskottet delar inte motionärernas uppfattning att intresset för hästsporten kan återställas genom en skärpt beskattning av totalisatorvinsterna. En förutsättning för all hästsport är att hästuppfödningen görs lockande genom att tillräckligt många löpningar med förhållandevis stora prissummor kan anordnas. En minskning av spelarnas och arrangörernas andel av omsättningen skulle sannolikt få samma effekt som ett förbud mot hästtävlingar. Då motionärerna inte eftersträvar hästsportens avskaffande och då följderna av deras förslag skulle bli ett betydande inkomstbortfall för staten, anser utskottet sig inte kunna tillstyrka förevarande motionsyrkande.

Motionen

Motionärerna hävdar att intresset för totalisatorspel har undergått en successiv ökning. Hästkapplöpningar på skilda banor i vårt land drar samman mycket folk och sätter stora summor i omlopp. V-5-spelet har avsevärt bidragit till att bredda ett spelintresse som i många fall visat sig ha en förödande inverkan på den spelandes ekonomi med allt vad därav kan följa av familjebekymmer och andra svårigheter. För att åstadkomma en rättvis beskattning av den inkomst som spelvinster utgör föreslås en översyn av lotteriförordningen i här berörda avseenden.

Sedan år 1946 har vinst på totalisator vid hästtävlingar varit befriad från såväl inkomst- som särskild lotterivinstskatt. I stället tillförs staten visst belopp genom ett av arrangören innehålllet s. k. vinstavdrag, varav statens andel regleras genom en varierande skala beroende på spelformen. Genom en mildring i skattebestämmelserna gäller från år 1965 att statens totalandel av omsättningen utgör ca 15 %.

För vanliga lotterier — bortsett från premieobligationer — gäller att 30 % avgår som skatt på utfallande vinst. Det är betänkligt att spel på totalisator vid hästtävlingar är helt befriad från vinstbeskattning. Rimligen borde samma beskattningsnorm gälla för sådana spelvinster som för vanliga lotterivinster. Man torde också kunna diskutera huruvida spelvinster borde beläggas med vanlig inkomstskatt. I utskottets motivering för avslag på en likartad motion vid förra årets riksdag anfördes att en hög beskattning av vinsten på totalisatorspel skulle få samma effekt som förbud mot hästsport. Syftet med detta förslag är inte att undandra hästsporten pengar utan att beskatta spelvinster. Genom en så utformad skatt kommer

vid en given omsättning hästsporten inte att få mindre belopp. Någon fara för att totalisatorspelet skulle minska i väsentlig omfattning vid en sådan beskattning torde inte föreligga. Det finns ingen anledning att tro att människor skulle sluta spela på grund av en skatt som är väsentligt lägre än skatten på inkomst av arbete. På denna punkt är enligt motionärernas mening utskottets motivering oklar och kan icke grunda sig på några reella uppskattningar.

Utskottet

Det föreliggande motionsyrkandet om skärpt beskattning av totalisatorvinster framställdes också vid 1967 års riksdag med i huvudsak samma motivering som i den här behandlade motionen. Motionärerna anser att totalisatorvinster utöver den nuvarande beskattningen, som genomsnittligt motsvarar drygt 15 % av omsättningen vid totalisatorspelet, i likhet med lotterivinster skall beläggas med en 30-procentig vinstskatt.

Utskottet framhöll föregående år att en sådan åtgärd sannolikt skulle ha samma verkan som ett förbud mot hästsport och avstyrkte motionerna med hänvisning till att motionärerna inte syftade till ett sådant resultat utan i stället ville knyta intresset mera till sporten än till spelet. I den nu behandlade motionen hävdar motionärerna att utskottet saknat grund för sitt påstående att den föreslagna vinstbeskattningen skulle leda till nämnda konsekvenser.

Det är i fråga om totalisatorspelet väsentligt att skilja på de olika spelformerna. Den viktigaste och i fråga om omsättningen helt dominerande spelformen är det s. k. vinnare- och platsspelet, där den vanligaste insatsen torde vara 10 kronor. Vid vinnarspelet ligger genomsnittsoddset mellan 3 och 4, vilket på nyssnämnda insats innebär en vinstutdelning på 30—40 kronor och en nettovinst på 20—30 kronor, medan vinsterna på platsspelet endast uppgår till ungefär hälften av dessa belopp. Enligt bestämmelserna för lotterivinstbeskattningen skulle en vinst som inte överstiger 50 kronor vara fritagen från skatt. Med hänsyn till de skiftande oddsen torde det emellertid vara svårt att vid totalisatorspelet tillämpa ett skattefritt bottenbelopp då man därvid skulle få betydligt mera stötande gränseffekter än vid lotterierna.

De mest uppmärksammade vinsterna inom totalisatorspelet har dock inte utfallit på nyssnämnda spelformer utan på V-5-spelet, som har påtagliga likheter med tippningen. Utskottet vill erinra om att vinstavdraget för V-5-spel är 35 % av den sammanlagda insatsen, vilket gör att beskattningen i dessa fall kan — om skälig hänsyn tas till omkostnaderna — sägas i huvudsak motsvara vad som gäller för tippning och lotteri. Att avdraget inte görs från vinstbeloppet utan på hela omsättningen innan vinsten fastställts torde i praktiken sakna betydelse för nettovinstens storlek. Det förtjänar i detta

sammanhang påpekas att V-5-spelet sjönk mycket kraftigt, då det nuvarande vinstavdraget infördes, och att detta spel om penningvärdeförändringen beaktas ännu inte kan sägas ha uppnått den nivå det hade dessförinnan. Det är på grund av dessa förhållanden som utskottet funnit troligt att en sådan skärpning av beskattningen som motionärerna förordar skulle leda till en kraftig reducering av totalisatorspelet, som utan tvivel är förutsättningen för hästsporten här i landet.

Uppenbart är att förbud mot vadhållning inte kan upprätthållas i praktiken och att det utbredda intresse härför som existerar skulle ta sig andra och sämre kontrollerbara vägar om totalisatorspelet genom en väsentligt skärpt beskattning mister sin attraktionskraft. I länder som tillgripit sådana åtgärder har följden blivit illegal bookmaking i betydande omfattning. Med det anförda har utskottet inte velat göra gällande att förhållandena i samband med totalisatorspelet skulle vara så idealiska att inte reformer i vissa avseenden är tänkbara. Utskottet delar motionärernas uppfattning att hasardspel i det enskilda fallet kan få olyckliga konsekvenser, men det saknas enligt utskottets mening förutsättningar för att förhindra sådana följder genom generellt verkande beskattningsåtgärder. Utskottet avstyrker således den av motionärerna förordade åtgärden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen II: 826.

Stockholm den 14 mars 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), fröken Ranmark (s), herrar Yngve Nilsson (h), Sundin (cp), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Paul Jansson (s), Arne Pettersson (s) och Tistad (fp); samt

från a n d r a kammaren: herrar Magnusson i Borås (h), Brandt (s), Allard (s), Gustafson i Göteborg (fp), Vigelsbo (cp), Andersson i Essvik (s), Eriksson i Bäckmora (cp), fru Holmqvist (s), herrar Hammarsten (s) och Öhvall (fp).

Reservation

av herrar *Tistad* (fp) och *Gustafson* i Göteborg (fp).